

մար սարսափելի է անսպասելի ձևերն և այն տեսակետից, որ այժմևանից զգուշ եմք մեր բը նակարանների անյարմարութիւնը, ինքն բնութիւնը շարունակել իր կատարել և փափկի քուլաներին յաջորդէ ջրալի հեղեղը, որ աշունքներին սովորական է Արալցիայի համար. հազարաւոր տներ ճահիճներ պիտի փոխարինվեն, և նրանց բնակիչները հարկադրված սագերի և բաղերի պաշտօնը կատարելու Արմանից մտաբերում ենք համաքաղաքացիների անցեալ տարվայ զըթ-բաղդ օրերը, որոնք սարսուռ են ազդում ամենի վրա: Վերջէ երկինքը չորոտայ, դիւղացին չէ խաչակնքում: ասում է ուսուական մի առած. նոյն կարելի է առել մեր արալցիացու համար: Կաթիլը ժամանակ ունեւոր քաղաքացիներին մի քանիսն իրանց տան հողային ծածկոցը վեր առնելով թիթեղեայ տանիքի փոխարինեցին, իսկ ստուար մեծամասնութիւնը սկսեց մտածել աւելի էժանադին միջոց գտնելու. քաղաքային վարչութիւնն ևս իր կողմից դիմեց դանաղան մասնա-դէտներին խորհուրդներին, ծրագրերը կազմեց, դրեց և Բաքու Վըրտի մասին, և մի օրոյ հետեանքի չը հասնելով թողեց անուշադիր: Այժմ նոյն հարցը հրապարակել վրա է, և չուարած չը դիտեն ինչ անեն: Յանկալի էր որ մասնադէտ մարդիկ չը զլանային իրանց խորհուրդները լը-րագրի միջոցով յայտնելու էժանադին և ամուր ծածկոցի մասին. ցանկալի էր նոյնպէս, որ Կովկասեան ցուցահանդիսում կատուցված օրինակելի գիւղական խրճիթի մասին մանրամասն բացատրվէր լրագրիցներում. հաւատարմեան ենք որ քաղաքացիներին շատերը պիտի նախանձին գտնէ ցուցահանդիսում կատուցվածի նման գիւղական բնակարան ունենալ և քաղաքում:

Ամսիս 15-ին, մշտական բնակութեան համար այստեղ տեղափոխվեց Գորակո-Մոզգոսկի այրու-ձի գնդից մի հարկւրեակ: Քաղաքի կենտրոնում, առաջաւոր էր դուրսման փողոցի վրա վարձված է բնակարան թէ կողակներ և թէ նրանց հարկւրաւոր ձիերի համար: Այդ կարգադրութեան վրա յիշեալ փողոցի բնակիչները սարսափած են, որովհետեւ, բացի փողոցի մշտական ապակաւութիւնից, որ օրական երկու անգամ ձիերը ջրելու տանելիս և բերելիս պիտի թափվեն նրանցից, նմանապէս յիշեալ փողոցի հարկւրաւոր մասնակներն ևս դատապարտված պիտի լինեն բանտարկութեան իրանց տան յարկի տակ ձիանահատակ չը լինելու համար: Քաղաքային մարքութեան համար Գորակոսի հաստատած կանոնադրութեան մէջ բացարձակ արգելւում է քաղաքի կենտրոնով խմբովին անասուններ անցկացնելը. իսկ այժմ մենք ընդունում ենք ամենաբարձրագույն և գեղեցիկ համարած փողոցում հարկւրաւոր ձիեր, որ ջրելու տանելիս և բերելիս պիտի անցկացնեն քաղաքի կենտրոնական և լաւ փողոցներով մինչև փոքրիկ-գետէ: Յանկալի էր, որ քաղաքային վարչութիւնը, ի նկատի ունենալով խնդրատու-ները բողբոջ կարգադրէր հեռացնել լըրագրումսի փողոցից, վարձելով աւելի յարմար բնակարան կողակներ և նրանց ձիերի համար քաղաքի կենտրոնից հեռու:

Մեր նորոնտիք ձայնաւորների հաստատութիւնը կրկին խոչընդոտները հանդիպեցաւ. կրկին հեղեկ են բողբոջներ անկանոն ընտրութեան համար: Համարակ երկու տարի է քաջքշվում է ընտրութեան հարցը, կուսակցութիւններն այնքան լարված են միմեանց դէմ, որ փոխանակ մի լաւ գործ կատարելու, շարունակում են հազարաւոր կենսական հարցեր թողած, ինտրիգաներով զբաղվելու. պատճառները են անհնազանդ Վեցը և հացի խնդիրը: Այժ, դեռ ևս տառա է մեր հասարակութիւնն ինքնավարութեան վեհութիւնն ըմբռնելու. որքան բարի, նոյնքան և միամիտ խորվրդու չարամիտ շողորդութիւնները, որոնք քաղաքում իրանց տարած յաղթութիւններով, դեպի չարն են գործ գնում մեր բարի հասարակութեան միամտութիւնը և հաւատարմութիւնը:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թիֆլիսի փոստատան այն բաժնի, որտեղ նամակարեւորներ են նստած, այն աստիճան հեղեկ են, որ հաղի 10 մարդ նամակարեւորներ կարող են տեղափոխվել սենեակում, իսկ այցելողները, որոնք նամակներ ստանալու են պալիս, ստիպված են դուրս, ցրտում կանգնել, մինչև որ նամակ կամ լրագիր ստանան: Իսկ այդ ողորմելի, հեղ սենեակի կողքին մի ամբողջ բնակարան բռնված է

փոստի պաշտօնեաների համար: Նրբ արեւը է հասկանայ մեր փոստային վարչութիւնը, որ փոստատունը ամեն յարմարութիւններ պիտի տայ հասարակութեան, և ոչ թէ միմիայն հողայ փոստի պաշտօնեաների ընտանիքներին փոստատան շինութեան մէջ յարմար բնակարաններ տալու: Այդ աստիճան արհամարհանքով չէ կարելի վերաբերվել դէպի հասարակութիւնը:

ԱՐԴՈՒՆԻՅՑ մեզ գրում են հետեւեալը. «Ամսիս 16—17-ին մօտ մի արշին բարձրութեամբ ձիւն եկաւ Արդուինում, իսկ չըջակայքում գուցէ և աւելի: Ձիւնը մեծ վնաս հասցրեց այգիներին, ծառերի տերեւները դեռ ևս չը թափված լինելով, նրանց վրա կուտակված ձիւնից ծանրացան ճիւղերը, և շատ պտղատու ծառեր կտորավեցան և կամ արմատախիլ դառան: Յայտնի է, որ Արդուինը և Արդուինի չըջակայքը մեծ մասամբ պարտիզպանութեամբ են պարապում, ճակելու յարմար վարուցանքի հող շատ սակաւ գտնվելու պատճառով, որով և վնասը զգալի եղաւ: Ձիւնապտուղները դեռ ևս քաղված չէին, ուրեմն և ձիւններին ևս աւելի վնասեց ձիւնը, արդէն պտղով ծանրացած ձիւնը զերի վրա նստելով: Ձիւնը երկու օր է հալվում է, բայց դեռ ևս վերջացած չէ»:

Մեզ գրում են ԱՐԴՈՒՆԻՅՑ հետեւեալը. «Ամսիս 20-ին զինուորական վիճակահանութեան կոմիտեան եկաւ Արդուին և սկսեց իր գործը: Վիճակահանութիւնը, որ Արդուինի համար առաջին տարին է, շատ աշուղ անցաւ: Այսօր, որ երկրորդ օրն է, արդէն վեց հողի նոր վիճակված զինուորները երգում տուն ծառայութեան մէջ հաւատարիմ գտնվելու: Արդուինի երկտասարդները միշտ քաջ և աշխույժ էին ցոյց տալիս իրանք իրանց և համարձակ ու զուարթ պարզում էին ձեռքերը վիճակը հանելու»:

ՄՕԶԳՈՒՅԿ մեզ գրում են. «Հոկտեմբերի 11-ին քաղաքիս դատարանում քննվում էր հետեւեալ գործը: Մի հայոց եկեղեցու զպրէր գանդատ էր տուել նոյն եկեղեցու երեցփոխի դէմ, որ իւր թէ այս վերջինը խափանել էր ժամատացութեան ժամանակ երգեցողութիւնը: զպրէր հետ սկսելով վիճաբանութիւն, նոյն իսկ անպատիւ խօսքերով, մի կողմնակի աւարակայի մասին Գատարանը որոշել է երեցփոխին չորս օրով բանտարկել: Ասում են, որ զպրէր գոհ չը լինելով այդ վճռից, գանդատ է տուել երեցփոխի վրա դատաստանական աւելի բարձր իշխանութեան»:

ԳՕԴԻՍԻՅ մեզ հաղորդում են հետեւեալը. «Զանգեզուրում ցորենատէրերը օգուտ քաղելով երկարատեւ երաշխիք, չէին վաճառում իրանց ցորենը: Դրանց ն

որ իտալիայի և Ռուսաստանի բարեկամութիւնը և ցանկալի և օգտաւէտ է:

—Ալեքսանդր մի քանի լրագրները լուր են հաղորդում, որ իբրև թէ Կոստանդնուպոլսի պրինցի և Ալեքսանդր Բատտենբերգի, Բոլշարիայի նախկին իշխանի մէջ, վերջին ժամանակներս մօտ յարաբերութիւններ են սկսվել:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Թագուհիներն էլ ուզում են թատերա դրող դառնալ: Բուլղարիայի թագուհին, որը տեղաբնիկ էր, ըմբռնեց և Վիկտորիան, որը և մի ողբերգութիւն, օտանաւորով, մի գործողութիւնից բաղկացած: Բուլղարիան լրագրները քննադատութիւն չեն արել թագուհու գրական և մանկ, միայն հաղորդում են, որ այդ պիեսան չուտով պէտք է ներկայացվի:

Պարիզում լուր է պտտում, որ գուցէ Էմիլ-Զօլա կը նստի Պարիզի գիտութիւնների ճեմարանի ակադեմիայի անդամ, հանգուցեալ Էմիլ Օփիէի տեղը:

Մի ֆրանսիացի քիմիկոս նորերս պատրաստեց այնպիսի դարեւոր, որը յատկապէս օգտաւէտ է չաղ մարդկանց համար: Ինչպէս յայտնի է, դարեւորը չաղացում է մարդկանց, և չաղացած մարդկանց համար դարեւոր խմելու օգտակար է: Ֆրանսիացի քիմիկոսը իր գիտքը վաճառել է մի պարիզցի դարեւորագործին, և այդ նոր տեսակի դարեւորը կոչվում է «Կլարեյայի դարեւոր»:

Այսպէս է կոչվում այն պատճառով, որ Սպանիայի նախկին թագուհին՝ Իսաբելա Գաբրիելա խմելուց շատ չաղացել է, և երբ բժիշկները նրան արգելեցին դարեւորը զօրածնելը, ֆրանսիացի քիմիկոսը յատկապէս այդ առիթով մտածեց նմանը այդ նոր տեսակի դարեւորը:

Նոյեմբերի 6/18-ին Բրիտանիայում գումարվելու է մի հետաքրքրական կոնգրէս, ճորտութեան հակառակ կոնգրէս, որը պէտք է դառնայ ճորտութեան խնդրով և նրան վերացնելու միջոցները ցոյց տալով: Այդ կոնգրէսին մասնակցելու են ներկայացուցիչներ համարեա բոլոր երկրներէն:

Յայտնի ֆրանսիացի գրող Էմիլ Օփիէի թատերում, որը տեղի ունեցաւ այս օրերս, կատարվեց մեծ շուքով: Ֆրանսիական կատակերգութեան թերթերը, իբրև ներկայացուցիչներ, ներկայ էին Տիրար և Սպիլլէր: Այդ օրը մինչև իսկ «Comedie Française» փակվեց, որը շատ քիչ է պատահում և շատ քիչ ընտրեալների համար է փակվում:

Չինաստանի մի քանի կողմերում սով է նախատեսվում, որովհետև յորդառատ անձրևները փչացրել են շատ տեղերի հունձը:

Մի դերամանցի ուսումնական այս օրերս հրատարակեց Վադաստի ծագման ճիշդագրութիւնը, որի մէջ ուղղում է այսպիսի տեսակ, որ Վադաստի մօր կողմից ծագում է Ֆրանսիայի հին թագաւորական տոհմից: Այդ բանը շատ դուր է եկել ֆրանսիացի ազգասէրներին...

ՄՇԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 27 հոկտեմբերի: Կոնկուրս է հրատարակված ռիֆիլիսի և նրա առաջին առնելու միջոցների վերաբերեալ ամենալու և մատչելի գրական համար: Ամենալու գրական համար կը արվի 1500 ռուբլի, երկրորդը համար՝ 1000 ռուբլի, երրորդը համար 500 ռ: Երրորդը տպագրված է «Правильный»-ի մէջ: Ժողովրդական լուսաւորութեան միոյստրի ամենահպտակ զեկուցման վրա՝ որը վերաբերում է խաբովի համալսարանի ուսանողների ձեռքով նոյն իսկ կայսերական գնացքի խորհրդի տեղում մաղթանք կատարելուն, թագաւոր կայսրը իր ձեռքով զընց, «Շատ զգացված եմ և խնդրում եմ հաղորդել իմ սրտազին շնորհակալութիւնը»:

Լրագրները հաղորդում են, որ 80-միլիոնի փոխառութեան ստորագրութեան ընդհանուր գումարը հասել է 21½ միլիարդի:

ԱՌԷՆԲ, 27 հոկտեմբերի: Թագաւորանգ Զեսարելիչը այստեղից ճանապարհ է ընկնելու Կիւրաի օրը:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 27 հոկտեմբերի: Բարձրագոյն հրամայված է որ այն դատարանական շրջաններում, որտեղ հիմնված են երկուսու հաւատարմութիւնները:

մատարները խորհուրդներ, ժամանակաւորապէս դադարեցվի այդպիսի խորհուրդների բաժինների բացումը:

ՄՈՍԿՎԱ, 27 հոկտեմբերի: Այսօր նահանգական դատարանում սկսվեց Օրլովի դործը, որը մեղադրվում է Մեծ-թատրոնում երգչուհի Բեֆանին սպանելու համար:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 28 հոկտեմբերի: Թուրքիստանի զենեւա-նահանգապետ զենեւալ Ռոզենբախ նշանակված է զինուորական խորհրդի անդամ, իսկ նրա տեղը նշանակված է Օդեսայի զինուորական շրջանի շտաբի զինաւոր բարոն Վրեմյուսի: 1890 թականի սկզբին Պետերբուրգ է գալու Խիւլայի էմբլը:

ԱՌԷՆԲ, 28 հոկտեմբերի: Թագաւորանգ Զեսարելիչը երկարացրեց իր Աթենքում մնալու ժամանակամիջոցը:

ԼՕՆՈՆ, 28 հոկտեմբերի: Լորդ-մերի մօտ եղած բանկետում Սուրբի մատնանիչ արեց կայսրտալի և աշխատանքի մէջ առաջ եկող տարածայնութեան վրա և յիշեց, որ պատասխանութիւնը ընկնում է նրանց վրա, որոնք մեղաւոր են անգլիական արդիւնաբերութեան անաշուղտութիւնների համար: Սուրբի յայտնեց, որ կառավարութիւնը արամաղիւր չէ փոխելու իր քաղաքականութիւնը: Իրենդիայի վերաբերմամբ, որ բոլոր ազգերը մեծանոցի բարի նախանձ են ցոյց տալիս Աֆրիկայում կուլտուրա տարածելու մէջ, ձորտերի առաջին դէմ Բրիտանիայի կոնվենցիան Սուրբի անուանեց պատմական մի դարաշրջան: Երկրորդում առաջվայ նման երկրորդ են կրում Մադրիլի արշաւանքից, ուստի և երկրորդը մարքեւել ժամանակամիջոցը չէ հասել Կրետէ կղզու դժուարութիւնները շուտով կը կարգադրվին, իսկ Եւրոպայի խառնաշփոթութիւնները պատճառներ Եւրոպայում չը կան: Այս տարի տեղի ունեցան դէպքեր, որոնք ուղղված են դէպի խաղաղութեան պահպանելը, և միայնակները ջերմ ձգտումները յօդուտ խաղաղութեան մեծ ոյժ են ստացել:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 28 հոկտեմբերի: Պետական բանկը յայտարարում է, որ վերջին խաղաղութեան փոխառութեան ստորագրութիւնը տուել է 258,200 ստորագրողներ, որոնք 26,146,965 զբաղական թերթերի պահանջ են յայտնել: Ստորագրողների ցանկութեանը լիութիւն պիտի արվի հետեւալ կերպով:—մէկ, երկու և երեք թերթի պահանջողները լիութիւն կը ստանան: հինգ և չորս թերթի պահանջողները կը ստանան երեք, վեցից մինչև տասն պահանջողները՝ հինգ, 11-ից մինչև 100—հինգ, և պահանջ թիւ մ